

[Time: 3 Hours]

[Marks:100]

Please check whether you have got the right question paper.

- N.B:
1. Strictly avoid restoring to any unfair means during the examination.
 2. Figures in brackets to the right indicate full marks allotted to the question.
 3. Working notes should form part of your answers.
 4. All six questions are compulsory, although there are internal options in case of questions 2 to 6.
 5. Use of simple calculator is allowed.

- Q. 1** A) State whether the following statements are True or False (**Any Ten**) (10)
- a) For ascertaining credit purchases, sundry debtors account is prepared.
 - b) Bills receivable dishonored are credited to bills payables Account.
 - c) A statement of assets and liabilities as on a particular date with missing figure is called as Balance Sheet.
 - d) Profit/Loss on consignment belongs to the consignor.
 - e) Consignor is a person who consigns goods.
 - f) Invoice price is always higher than cost.
 - g) Under Stock and Debtors method, Branch Debtors account is maintained.
 - h) Credit sales are debited to Branch Debtors account under Stock and Debtors Method.
 - i) Loading on opening stock is credited to Branch Account under Debtors Method.
 - j) Fire Insurance covers death of human beings due to fire.
 - k) RBI governs insurance business in India.
 - l) Memorandum Trading Account is prepared to ascertain the amount of salvage.
- B) Fill in the blanks choosing the correct alternatives. (**Any Ten**) (10)
- a) Bills Payable dishonored are debited to _____ Account.
i) Bill Receivable ii) Bills Payable iii) Sundry Debtors iv) Sundry Creditors
 - b) With the available information a trader needs to convert the incomplete records into complete records, it is known as _____.
i) Complete records method ii) Statement of affairs method
iii) Conversion method iv) None of these
 - c) If the rate of gross profit is 25% on sales and the cost of goods sold is Rs. 10,000/- the gross profit will be _____.
i) Rs. 2500 ii) Rs. 3333 iii) Rs.2800 iv) None of these
 - d) The relationship between Consignor and Consignee is that of _____.
i) Principal and Agent ii) Debtor and Creditor
iii) Buyer and seller iv) Owner and Servant
 - e) If the consignee gets _____, he will bear bad debts.
i) Commission ii) Del credere commission iii) Discount iv) None of these
 - f) Consignment account is a _____ Account.
i) Personal ii) Real iii) Nominal iv) None of these
 - g) Goods sent by head office to the branch but not received by the branch are termed as _____.
i) Branch Account ii) Goods in Transit iii) Neither (i) nor (ii) iv) Both (i) and (ii)
 - h) Under _____ method, goods returned by Branch are credited to Branch Account.
i) Stock & Debtors ii) Debtors iii) Both (i) & (ii) iv) None of these
 - i) The branch is said to be _____ when its accounts are maintained by Head office.
i) Independent ii) Dependent iii) Foreign iv) None of these

- j) Stock for the purpose of claim should be _____.
 i) At marginal cost ii) At market value iii) At cost iv) At realizable value
 k) The amount to be paid by insurance company in the event of loss is called as _____.
 i) Premium ii) Insurance iii) Sum assured iv) None of these
 l) If Gross profit is 20% on cost, then it is _____ on sales.
 i) 25% ii) 50% iii) $\frac{1}{6}$ th iv) $\frac{1}{5}$ th

Q. 2 M/s Kunal steel suppliers does not maintain double entry books of Accounts. They have furnished you with the following information.

15

a)

Particulars	1 st April 2018 (Rs)	31 st March 2019 (Rs)
Sundry Debtors	2,50,500	2,75,800
Sundry Creditors	2,45,700	2,28,200
Stock	35,000	60,000
Furniture	1,30,000	?
Machinery	5,00,000	?
Cash and Bank Balance	75,000	?

b) Summary of cash Transactions for the year 2018-19

Particulars	(Rs)
Cash Sales	56,000
Received from Debtors	8,50,000
Paid to creditors	4,80,000
Wages paid	39,200
Salaries Paid	45,800
Printing and stationary expenses paid	24,500
Drawings	25,000
Additional capital introduced	80,000
Commission Received	59,000
Cash Purchases	69,000
Sundry expenses paid	36,600

c) Other Transactions:

Discount allowed Rs 3,800
 Discount Received Rs. 2,550
 Bad Debts written off Rs. 6,000
 Salaries outstanding Rs 6,000
 Depreciation is to be provided on furniture @ 10% p.a. and on machinery @ 20% p.a.
 Prepare Trading, Profit and Loss Account of M/s Kunal steel suppliers for the year ended 31st March 2019 and Balance Sheet as on that date.

OR

Q. 2 Mr. Samsher does not maintain his books of account on Double Entry keeping system. He supplies you the following information: (15)

i) Assets and Liabilities as on 1st April, 2017 and 31st March, 2018.

Particulars	1/04/2017 (Rs)	31/03/2018 (Rs)
Plant	72,000	72,000
Motor Vehicle	1,00,000	?
Sundry debtors	67,000	49,000
Sundry Creditors	74,000	59,000

Stock	76,000	1,00,000
Cash and Bank balance	3,000	24,000

II) Cash transactions during the year:

Particulars	Rs.
Purchase of Motor Vehicle (on 1/04/2017)	30,000
Capital Introduced	30,000
Cash Sales	?
Paid for Rent	20,000
Paid for salaries	23,000
Received from Debtors	2,00,000
Payment made to Creditors	1,00,000
Paid for General expenses	17,000
Drawings	36,000
Carriage Inward	49,000

- 1) Depreciation is to be provided on Plant @ 10% p.a and Motor Vehicle @ 20 % p.a.
- 2) Rent Outstanding is Rs. 2,000
- 3) Discount allowed was Rs. 3,000 and discount received Rs. 2,000

You are required to prepare:

- 1) Trading and Profit and Loss a/c for the year ended 31st March, 2018.
- 2) Balance sheet as on 31st March, 2018.

Q. 3 A Head office in Chennai has a branch in Delhi to which goods are invoiced by the Head office @ 20% Profit on sales price.
All cash received by the branch is daily remitted to Head Office.
From the following particulars, show the Branch Account in the books of the Head office.

15

Also prepare necessary accounts required to find out the value of Branch credit sales.

Particulars	Rs.
Stock on 1 st January 2018 (at Invoice Price)	6,25,000
Debtors on 1 st January 2018	6,00,000
Goods supplied by Head office (at Invoice price)	20,00,000
Cash Sales	8,00,000
Cash Received from customers	14,75,000
Goods returned to Head office (at Invoice Price)	1,20,000
<u>Cheques received from Head Office</u>	
Wages & salaries	5,50,000
Rent, Rates & Taxes	1,50,000
Sundry Expenses	25,500
Stock as on 31 st December 2018 (at Invoice Price)	7,50,000
Debtors as on 31 st December 2018	11,25,000
Liability for outstanding petty expenses as on 31/12/2018	5,500

OR

Q. 3 Ishani Enterprises of Mumbai has a branch at Shimla. Following information is obtained from the branch for the year 2018-19

(15)

Particulars	01/04/2018 (Rs)	31/03/2019 (Rs)
-------------	-----------------	-----------------

Stock	60,000	40,000
Debtors	50,000	60,000
Cash	1,500	1,000

Transactions during the year 2018-19

Particulars	Rs
Goods sent to Branch	2,25,000
Credit sales	?
Cash Sales	1,80,000
Goods returned by customers to Branch	8,000
Goods returned to Head Office	6,000
Cash received from Debtors	1,50,000
Expenses paid at Branch:	
Salaries	15,000
Commission	10,000
Rent and Taxes	16,500
Discount allowed to customers	2,500
Bad debts	1,000

Prepare following accounts for the branch under stock and Debtors method in Mumbai office:-

- Branch stock Account
- Branch Debtor Account
- Branch Expenses Account
- Branch Profit & Loss Account

Q. 4 Jai of Mumbai sent 400 cookers at Rs. 1000 each to Disha of Nagpur and paid for carriage Rs. 2000, Packing Rs. 2,500 and Insurance Rs. 3,000. Disha accepted a 3 months bill drawn upon by Jai for Rs. 80,000. The bill was discounted by Jai with his bankers on the same day for Rs. 77,600, and discount was charged to consignment account. (15)

Jai received an Account sales from Disha from which it appeared that:

- 340 Cookers were sold at Rs.1,400 each for cash.
- 40 Cookers were sold at Rs. 1,500 each for Credit.

Disha paid for Rent and Taxes Rs. 3200 and advertisement Rs. 1800. Disha is entitled to a total commission of 10% on sales which includes a del-credere commission of 2%. The balance amount was remitted by bank draft.

Prepared consignment a/c and consignees a/c in the books of Jai.

OR

Q. 4 M/s ABC & co of Mumbai consigned to Mr. D of Nashik 1200 sewing machines costing Rs. 2,600/- per sewing machine. They invoiced @ 20% above cost price.

M/s ABC & Co paid Rs. 5,000/- for insurance, Rs. 8,000/- for carriage and Rs. 7000/- for miscellaneous expenses.

On receiving the consignment Mr. D accepted a bill for half the amount of invoice price.

M/s ABC & Co discounted the bill @ 1% of its value. The discount was charged to consignment account. Mr. D. sent an account sales which shows as follows:

- Cash sales of 600 sewing machines @ Rs. 4,000 each.
- Credit sales of 500 sewing machines @ Rs. 4,500 each
- Mr. D paid godown rent of Rs. 10,000/- and selling expenses Rs. 15,000/-

Mr. D. remitted the balance due by bank draft after deducting his expenses and commission (15)

@ 10% on sales and del credere commission @ 2% on sales.

Prepare Consignment Account and Consignee's Account in the books of Consignor.

- Q. 5** The business premises of Gala Timber Mart destroyed by fire on 16/07/2018. However all the books of accounts and stock amounting Rs. 18,000 were salvaged and the following information was available from the books. (15)

Year ended	Gross Profit (Rs)	Sales (Rs)
31-03-2015	2,39,500	9,58,000
31-03-2016	2,25,000	9,00,000
31-03-2017	2,05,480	9,34,000
31-03-2018	2,00,640	9,12,000

Additional Information:

- Stock on 31-03-2018 Rs. 1,02,250
- Purchases from 01-04-2018 to 16-07-2018 Rs. 2,12,380
- Sales from 01-04-2018 to 16-07-2018 Rs. 3,50,000
- Wages from 01-04-2018 to 16-07-2018 Rs 25,000
- The amount of policy was Rs. 55,000
Claim was subject to Average clause.
You are required to prepare a statement of claim against insurance company.

OR

- Q. 5** The premises of Shlok Ltd. were engulfed by fire on 1st November, 2018 whereby substantial stock was severely destroyed. The records available with the company yield the following information. (15)

- a) For the year ended 31st March, 2018:

Particulars	Rs.
Opening Stock	1,20,000
Closing Stock	1,95,000
Purchases	12,00,000
Sales	25,00,000
Wages	4,50,000
Direct Expenses	3,00,000

- For half year ended 30th September, 2018
Purchases Rs. 7,50,000
Sales Rs. 13,50,000
- For the period from 1st October, 2018 to date of fire, purchases and sales were at the same monthly rate as for the period 1st April, 2018 to 30th September 2018.
- The wages and Direct Expenses during the period 1st April, 2018 to date of fire were at the same rate per month as in last year.
- Salvage Value is Rs. 26,250
- The policy amount was Rs. 3,10,000. The claim was subject to Average clause.
Compute the amount of claim to be lodged with the Insurance Company.

- Q. 6** A) What is Single Entry System? Distinguish between Single Entry and Double Entry System of accounting. (10)
- B) What is a Branch? Describe various accounting methods of Branch Accounting. (10)

OR

Q. 6 Write short notes on (Any Four)

- a) Consignment Account
- b) Average Clause
- c) Memorandum Trading Account
- d) Del Credere Commission
- e) Dependent Branch
- f) Total Debtors Account.

(20)

[वेळ: ३ तास]

[गुण: १००]

- सूचना: १. सर्व प्रश्न सोडविणे अनिवार्य आहे.
२. उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.
३. इंग्रजी प्रश्नपत्रिका प्रमाण मानावी.

प्र.१ अ) खालील विधाने चूक की बरोबर ते लिहा. (कोणतेही दहा)

(१०)

- १) उधार खरेदीची खात्री करण्यासाठी, ऋणको खाते तयार केले जाते.
- २) देय विपत्रेच्या खात्याचा जमा बाजूस प्राप्त विपत्राचे अनादरण केले जाते.
- ३) गहाळ रकमेच्या एखाद्या विशिष्ट तारखेप्रमाणे असलेल्या मालमत्ता व देणी पत्रकास ताळेबंद म्हणतात.
- ४) कॅन्साइनमेन्टवरील नफा आणि तोटा हा कॅन्साइनरीचा असतो.
- ५) कॅन्साइनर हा वस्तू पाठवणारा व्यक्ती असतो.
- ६) इनवॉईस प्राईस ही नेहमी मूळ किंमती पेक्षा जास्त असते.
- ७) मालसाठा आणि ऋणको पद्धती नुसार शाखेचे ऋणकोचे खाते तयार केले जाते.
- ८) उधार विक्री ही शाखा ऋणकोच्या खात्याच्या नावे बाजूस मालसाठा आणि ऋणको पद्धतीत नोंद केली जाते.
- ९) सुरुवातीच्या मालसाठावर तोड केल्याने ऋणकोच्या पद्धतीमध्ये शाखेच्या ऋणको खातेच्या जमा बाजूस नोंद केली जाते.
- १०) अग्नी विमामध्ये मनुष्याचा अग्नी पासून होणारा मृत्यूचा समावेश असतो.
- ११) आरबीआय भारतातील विमा व्यवसायावर नियंत्रण ठेवते.
- १२) मेमोरॅन्डम व्यापार खाते हे सॉल्वेज रक्कम काढण्यासाठी तयार केले जाते.

प्र.१ ब) रिकाम्या जागी योग्य ती निवड करा. (कोणतेही दहा)

(१०)

- अ) देय विपत्राचे अनादरण हे _____ खात्यामध्ये नावे बाजूस केले जाते.
 - अ) प्राप्त विपत्रे
 - ब) देय विपत्रे
 - क) ऋणको
 - ड) धनको
- ब) व्यापारीकडील असलेल्या माहितीच्या आधारे अपूर्ण नोंद ही पूर्ण नोंदित करणे म्हणजे _____ होय.
 - अ) पूर्ण नोंद पद्धत
 - ब) अफेर पत्रक पद्धत
 - क) रूपांतरण पद्धत
 - ड) यापैकी कोणतेही नाही
- क) जर ढोबळ नफा हा २५% विक्रीवर आणि विक्री खर्च रु.१०,००० असेल तर ढोबळ नफा _____ असेल.
 - अ) रु.२,५००
 - ब) रु.३,३३३
 - क) रु.२,८००
 - ड) यापैकी कोणतेही नाही
- ड) कॅन्साइनर व कॅन्साइनी यांच्या संबंध _____ असतो.
 - अ) मुख्य (प्रिन्सिपल) व दलाल
 - ब) ऋणको व धनको
 - क) खरेदीदार व विक्रीदार
 - ड) मालक व नोकर

- इ) कॅन्साइनीला _____ मिळाले तर ते त्याचे बुडीत कर्ज असते.
 अ) सूट ब) अश्वासक सूट
 क) सवलत ड) यापैकी कोणतेही नाही
- ई) कॅन्साइनमेन्ट खाते हे _____ खाते आहे.
 अ) वैयक्तिक ब) संपत्ती
 क) नामधारी ड) यापैकी कोणतेही नाही
- ग) मुख्य कार्यालयाद्वारे शाखेच्या खात्यात पाठविलेले माल परंतु शाखेद्वारे प्राप्त न झालेला _____ आहे.
 अ) शाखा खाते ब) पारगमन मध्ये माल
 क) नाही (i) नाही (ii) ड) १ आणि २ दोन्ही
- ह) _____ पद्धती मध्ये शाखेकडून परत आलेला माल शाखेच्या जमा बाजूस असतो.
 अ) मालसाठा आणि ऋणको ब) ऋणको
 क) १ आणि २ दोन्ही ड) कोणतेही नाही
- ज) शाखा _____ असेल तर त्यांची मुख्य कार्यालयाद्वारे हाताळले जातात.
 अ) स्वतंत्र ब) अस्वतंत्र
 क) विदेशी ड) यापैकी कोणतेही नाही
- झ) दाव्याच्या हेतूसाठी मालसाठा _____ किंमतीस असावा.
 अ) किरकोळ किंमत ब) बाजारी किंमत
 क) मूळ किंमत ड) अंदाजे किंमत
- ल) विमा कंपनी भरलेली तोट्याची रक्कम _____ असते.
 अ) प्रीमियम ब) विमा
 क) सम अश्युअर्ड ड) यापैकी कोणतेही नाही
- य) जर ढोबळ नफा २०% मूळ किंमतीवर असेल तर _____ विक्री असेल.
 अ) २५% ब) ५०%
 क) $\frac{1}{6}$ th ड) $\frac{1}{4}$ th

प्र.२ मै.कुणाल स्टील पुरावठा यांनी द्विनोद केली नसून त्यांची माहिती खाली दिलेली आहे.

(१५)

तपशिल	१ एप्रिल, २०१८ (रु.)	३१ मार्च, २०१९ (रु.)
ऋणको	२,५०,५००	२,७५,८००
धनको	२,४५,७००	२,२८,२००
मालसाठा	३५,०००	६०,०००

फर्निचर	१,३०,०००	?
यंत्र	५,००,०००	?
रोख आणि धनालये शिल्लक	७५,०००	?

ब) रोख व्यवहाराचे २०१८-१९ तपशिल खालील प्रमाणे .

तपशिल	(रु.)
रोख विक्री	५६,०००
ऋणकोकडून मिळाले	८,५०,०००
धनकोला दिले	४,८०,०००
मंजुरी दिली	३९,२००
वेतन दिले	४५,८००
छपाई आणि स्टेशनरी खर्च	२४,५००
उचल	२५,०००
अतिरिक्त भांडवल	८०,०००
सूट मिळाली	५९,०००
रोख खरेदी	६९,०००
इतर खर्च	३६,६००

इतर व्यवहार:-

कसर मिळाली रु. ३,८००

कसर दिली रु. २,५५०

बुडील कर्ज रु. ६,०००

वेतन देणेबाकी रु. ६,०००

फर्निचर १०% वार्षिक आणि यंत्र वर २०% वार्षिक घसारा आहे. व्यापार खाते, नफा / तोटा खाते हे ३१ मार्च, २०१९ या आर्थिक वर्षाकरिता तयार करा व त्याच दिवशीचे ताळेबंद तयार करा.

किंवा

प्र.२ श्री. समशेर यांनी यांच्या खात्यात ट्रिनॉद केलेली नसून त्यांची माहिती खालील प्रमाणे आहे.

(१५)

१) मालमत्ता आणि देणी १ एप्रिल, २०१७ आणि ३१ मार्च, २०१८ चे

तपशिल	१/४/२०१७ (रु.)	३१/०३/२०१८ (रु.)
संयंत्र	७२,०००	७२,०००
मोटर वाहन	१,००,०००	?
ऋणको	६७,०००	४९,०००
धनको	७४,०००	५९,०००
मालसाठा	७६,०००	१,००,०००
रोख आणि धनालये शिल्लक	३,०००	२४,०००

२) रोख व्यवहार या वर्षाचे

तपशिल	(रु.)
मोटर वाहनाची खरेदी (दि. १/०४/२०१७ रोजी केली)	३०,०००
भांडवल	३०,०००
रोख विक्री	?
भाडे दिले	२०,०००
वेतन दिले	२३,०००
ऋणको कडून मिळाले	२,००,०००
धनकोला दिले	१,००,०००
इतर खर्च दिला	१७,०००
उचल	३६,०००
खरेदी वाहतूक	४९,०००

१) सयंत्रावर १०% वार्षिक आणि मोटर वाहनावर २०% वार्षिक घसारा आहे.

२) भाडे देयबाकी रु. २,०००/- आहे.

३) कसर दिली ३,०००/- आणि कसर मिळाली २,०००/-.

व्यापार खाते, नफा /तोटा खाते हे ३१ मार्च, २०१८ या आर्थिक वर्षाकरिता तयार करा. व त्याच दिनांकाचे ताळेबंद तयार करा.

प्र.३

चेन्नई मधील मुख्य कार्यालयाची दिल्लीत शाखा आहे जिथे माल विक्री किंमतीवर २०% नफ्याद्वारे मुख्य कार्यालय द्वारे पाठवला जातो. शाखेला मिळालेली रोख मुख्य कार्यालयात पाठविली जाते. शाखाचे उधार विक्रीचे मूल्य शोधण्यासाठी आवश्यक असलेले खाते तयार करा.

(१५)

तपशिल	(रु.)
मालसाठा दि.०१ जानेवारी, २०१८ रोजीचा (इनवॉईस प्राईस)	६,२५,०००
ऋणको दि.०१ जानेवारी, २०१८ चे	६,००,०००
मुख्य कार्यालयाद्वारे पुरवलेले माल (इनवॉईस प्राईस)	२०,००,०००
रोख विक्री	८,००,०००
ग्राहकाकडून मिळालेली रोख	१४,७५,०००
मुख्य कार्यालयाला माल परत केले (इनवॉईस प्राईस)	१,२०,०००
धनादेश मुख्य कार्यालयातून मिळाले	
मजुरी आणि वेतन	५,५०,०००
भाडे व कर	१,५०,०००
इतर खर्च	२५,५००
मालसाठा दि.३१ डिसेंबर, २०१८ चा (इनवॉईस प्राईस)	७,५०,०००
ऋणको ३१ डिसेंबर, २०१८ चा	११,२५,०००
किरकोळ खर्च देणे बाकी (३१ डिसेंबर, २०१८ रोजीचे)	५,५००

किंवा

- प्र.३ मुंबईच्या इराणी उद्योगाची शिमला येथे शाखा आहे. शाखाकडून २०१८-१९ ची खालील माहिती मिळालेली आहे. (१५)

तपशिल	१/४/२०१८ (रु.)	३१/३/२०१९ (रु.)
मालसाठा	६०,०००	४०,०००
ऋणको	५०,०००	६०,०००
रोख	१,५००	१,०००

२०१८-१९ रोजी चे व्यवहार खालीलप्रमाणे.

तपशिल	(रु.)
शाखेला माल पाठवला	२,२५,०००
उधार विक्री	?
रोख विक्री	१,८०,०००
ग्राहकाकडून शाखेला माल परत मिळाला	८,०००
मुख्य कार्यालयाला माल परत केला	६,०००
ऋणकोकडून रोख मिळाली	१,५०,०००
शाखाने भरलेले खर्च	
वेतन	१५,०००
सूट	१०,०००
भाडे व कर	१६,५००
ग्राहकाला कसर दिली	२,५००
बुडीत कर्ज	१,०००

मुंबई कार्यालयाचे मालसाठा आणि ऋणकोच्या पद्धतीनुसार शाखाचे खालील खाती तयार करा.

- शाखाचे मालसाठा खाते
- शाखाचे ऋणको खाते
- शाखाचे खर्च खाते
- शाखाचे नफा/तोटा खाते.

- प्र.४ मुंबईच्या जयने ४०० कुकर रु.१,०००/- प्रत्येकी नागपूरच्या दिशाकडे पाठवले आणि वाहतूक खर्च रु.२,०००/-, (१५)
पॅकिंग रु.२,५००/- आणि विमाचे रु.३,०००/- दिले. दिशा यांनी रु. ८०,०००/- रुपयांपर्यंत जयने काढलेले ३ महिन्यांचे विपत्रे स्वीकारली. त्याच दिवशी जयला बँकर्स ने सवलत दिल्यानंतर रु.७७,६०० मिळाले.

सूट ही कॅन्साइनमेन्ट खात्याला आकारण्यात येईल.

जय यांना दिशापासून अकाउंट सेल्स मिळाले जे त्यातून दिसते.

- ३४० कुकर प्रत्येकी रु.१,४०० रोख विकले.
- ४० कुकर प्रत्येकी रु. १,५०० उधारीने विकले.
- भाडे व कर रु.३,२०० आणि जहिरात रु. १,८०० दिशाने भरले.

एकूण सूट विक्रीवर १०% असून त्या सूट मध्ये २% आश्वासक सूट आहे.

बँक ड्राफ्टद्वारे शिल्लक रक्कम पाठविली गेली.

जयच्या पुस्तकात कॅन्साइनमेन्ट खाते आणि कॅन्साइनी खाते तयार करा.

किंवा

- प्र.४ मुंबईचे मै. अबक प्रमंडळ यांनी श्री.डी, नाशिक यांना १,२०० शिलाई यंत्र पाठवले. शिलाई यंत्राची किंमत (१५) रु.२,६०० प्रति आहे. इनवॉईस प्राईस ही मूळ किंमत पेक्षा २०% जास्त आहे. कॅन्साइनमेंट श्री.डी प्राप्त झाल्यानंतर इनवॉईस प्राईसच्या अर्ध्या किंमतीचे विपत्र स्वीकारले. मै. अबक आणि प्रमंडळाने रु. ५,००० विमा, रु.८,००० वाहतूक आणि रु.७,००० सर्वसाधारण खर्च केला. मै.अबक आणि प्रमंडळ यांनी विपत्रावर १% सूट देऊन बँकेत वटवले. सूट ही कॅन्साइनमेंट खात्यात आकारले जाईल. श्री.डी ने अकाऊंट सेल्सची माहिती खाली दिलेली आहे.
- अ) ६०० शिलाई यंत्राची रोख विक्री प्रत्येकी रु.४,०००/-.
- ब) ५०० शिलाई यंत्राची उधारी विक्री प्रत्येकी रु. ४,५००/-
- क) श्री.डी ने गोदाम चे भाडे १०,०००/- आणि विक्री खर्च रु. १५,००० दिले. श्री. डी यांनी त्यांचे खर्च व विक्री वरील १०% सूट व २% आश्वासक सूट वजा केल्यानंतर शिल्लक रक्कम बँक ड्राफ्ट द्वारे अदा केली. कॅन्साइनरच्या पुस्तकात कॅन्साइनमेंट खाते आणि कॅन्साइनी खाते तयार करा.

- प्र.५ गाला टिंबर मार्ट याच्या उद्योगाला दि.१६/०७/२०१८ रोजी आग लागली. तथापि, खात्यातील सर्व बाकी आणि (१५) आगीतून वाचलेला मालसाठा (सॉल्वेज) रु.१८,०००/- आहे. खालील दिलेली माहिती ही खात्यातून मिळाली आहे.

वर्ष अखेरचे	दोबळ नफा (रु.)	विक्री (रु.)
३१-३-२०१५	२,३९,५००	९,५८,०००
३१-३-२०१६	२,२५,०००	९,००,०००
३१-३-२०१७	२,०५,४८०	९,३४,०००
३१-३-२०१८	२,००,६४०	९,१२,०००

इतर माहिती-

- अखेरचा मालसाठा (दि. ३१/०३/२०१८ रोजीचा) रु. १,०२,२५०/-
 - खरेदी दिनांक १/४/२०१८ पासून १६/०७/२०१८ पर्यंत रु. २,१२,३८०/-.
 - विक्री दि. १/४/२०१८ पासून ते १६/०७/२०१८ पर्यंत रु. ३,५०,०००.
 - मजुरी दि.१/४/२०१८ पासून ते १६/०७/२०१८ पर्यंत रु.२५,०००
 - योजनाची किंमत रु. ५५,०००/- आहे.
- विमा दावा सरासरी खंड नुसार अधीन करा. दावापत्रक विमा कंपनीचे तयार करा.

किंवा

- प्र.५ १ नोव्हेंबर २०१८ रोजी श्लोक यांच्या उद्योगास आग लागली. मोठ्या प्रमाणावर मालसाठा नष्ट झाला. कंपनीची (१५) सर्व उपलब्ध नोंदी खालीलप्रमाणे

अ)

३१ मार्च २०१८ अखेरचे

तपशिल	(रु.)
आरंभीचा मालसाठा	१,२०,०००

शेवटचा मालसाठा	१,९५,०००
खरेदी	१२,००,०००
विक्री	२५,००,०००
मजुरी	४,५०,०००
प्रत्यक्ष खर्च	३,००,०००

ब) ३० सप्टेंबर, २०१८ या मध्यवर्ष शेवटचे

खरेदी रु. ७,५०,०००/-

विक्री रु. १३,५०,०००/-

क) १ ऑक्टोबर, २०१८ पासून आग लागण्याच्या खरेदी आणि विक्री ही १ एप्रिल, २०१८ ते ३० सप्टेंबर, २०१८ पर्यंतच्या समान मासिक दराने होती.

ड) १ एप्रिल, २०१८ ते आग लागण्याच्या तारखेपर्यंत वेतन व प्रत्यक्ष खर्च गेल्या वर्षीच्या समान दराने होती.

इ) सॉल्वेज किंमत रु. २६,२५०/- आहे.

फ) विमा योजनेची रु. ३,१०,००० आहे.

विमा दावा सरासरी खंड नुसार अधीन करा.

विमा दावापत्रक तयार करा.

प्र.६ अ) एकनॉंद म्हणजे काय आणि एकनॉंद व द्विनॉंद यांच्यातील फरक स्पष्ट करा.

(१०)

ब) शाखा म्हणजे काय आणि शाखेचे विविध लेखांच्या पद्धती लिहा.

(१०)

किंवा

प्र.६ टिपा लिहा. (कोणत्याही चार)

(२०)

अ) कॅन्साइनमेन्ट खाते

ब) सरासरी खंड

क) मेमोरॅंडम ट्रेडिंग खाते

ड) आश्वासक सूट

ई) स्वतंत्र शाखा (Dependent Branch)

फ) एकूण ऋणको खाते